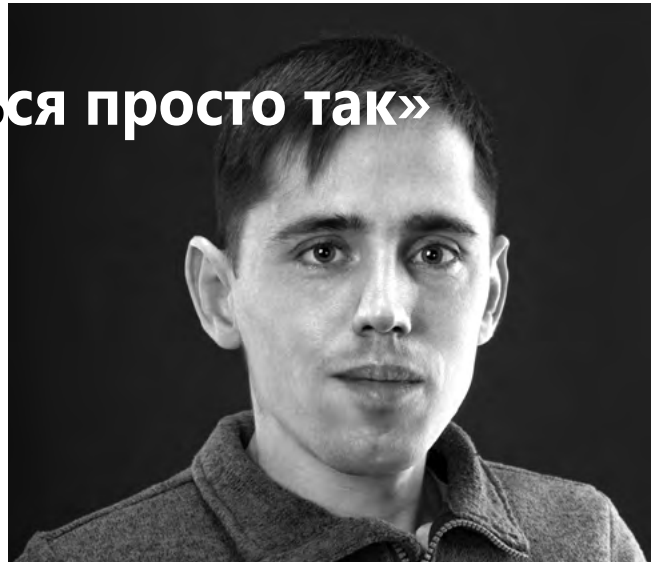

Віталій Пронько: «Ніщо в житті не дається просто так»

Актор Віталій Пронько.

Віталій Пронько (н.1989) – актор театру. Навчався в Харківському обліково-економічному технікумі (соціальний працівник) та Херсонському державному університеті (культуролог). У 2016-му запрошений до трупі Херсонського музично-драматичного театру ім. М. Куліша. Серед ролей: Біллі («Каліка з острова Інішмаан» Мартіна МакДонаха), Жид («За двома зайцями» Михайла Старицького), Потерча («Лісова пісня» Лесі Українки) і Хлопчик («Vitalius» за п'єсою Андруса Ківірякка «Півник із букваря», усі – реж. Сергій Павлюк), Старійшина («Лавина» Тунджер Джюдженоглу, реж. Лінас-Маріус Зайкаускас), Соловей-Розбійник («Легенда про Дракона» Сергія Новачука, реж. Ірина Корольова) та ін.

Вихованець Олешківського дитячого будинку-інтернату Віталій Пронько у дитинстві обожнював фільми за участю Джекі Чана і мріяв стати актором. Через вроджені вади хлопця (інвалід з дитинства, сколіоз), мало хто вірив, що йому вдасться досягти бажаного. Проте, ось уже 5 років Віталій – актор Херсонського театру. Він довів, що у мрії немає перешкод і став прикладом для багатьох українців. У його доробку вже чимало ролей, серед яких найкраще виходять гострохарактерні і казкові герої. У кожному своєму персонажі актор намагається відшукати щось спільне зі своєю долею: змушує задуматися про сенс буття, свої життєві цінності і, одночасно, викликає добру усмішку, віру у світле майбутнє, бажання змінювати життя – своє та оточуючих – на краще. Наша розмова з актором відбулася в Херсоні. Віталій щойно повернувся з Києва, де зустрічав в аеропорту своїх друзів-параолімпійців з Токіо, а також мав переговори щодо майбутніх зйомок. Позитивний і відвертий у розмові, цілеспрямований у намірах, Віталій розказував про своє особисте і творче життя, про колектив рідного театру, який усіляко підтримує його.

Бесіду веде Вікторія Котенок

– Віталію, над якою роллю ви зараз працюєте в театрі?

– Нині ми готуємо виставу за п'єсою «Вічність і ще один день» Милорада Павича. Це буде імерсивна вистава – глядач ходитиме за акторами по всій будівлі театру. Ставить її наш режисер Сергій Павлюк. Цей філософський твір розповідає про наше життя і буденність, про любов і зраду, заглиблюється у питання, що таке вічність. Серед персонажів – і звичайні люди, і міфічні істоти. Я гратиму Послушника, а також Хлопчика – перший невдалий експеримент у спробі створити надлюдину особою, яка уявила себе Богом. Схожа вистава, «Сон літньої ночі», у нас вже є в театрі, але вона відбувається у лісі.

– Цей сценічний простір у вас називається «Чумацька криниця»? В яких виставах ви там граєте?

– Потерча у «Лісовій пісні» і Посіпаку у «Майській ночі».

– Заважає чи сприяє кращій грі природне середовище?

– Звичайно допомагає! Це абсолютно інші відчуття, ніж

в театрі. Звуки живої природи сприяють кращому заглибленню в образ. І естетично для глядача природні декорації цікавіші, бо вони живі. Єдине, бувають моменти небезпеки. Приміром, «Лісову пісню» ми граємо босоніж, багато бігаємо, тому треба бути обережним, аби не поранитися через колючки і гілки, не вдаритися чи не впасти.

– Яка роль в театрі була дебютною?

– Каліка Біллі у виставі «Каліка з острова Інішмаан». Роль була найскладнішою, бо перша для мене на професійній сцені. І доленосною, адже вирішувала мою подальшу долю в театрі. Я стикнувся з багатьма перешкодами. Насамперед з незнанням специфіки роботи актора в театрі, на великій сцені. Те, чого мене навчали у дитячому будинку, коледжі, університеті, виявилось недостатньо. Я розумів це і відчував кожної репетиції страх, що режисер відмовиться від мене. Ці переживання заважали працювати і думати про роль. Чесно кажучи, Сергій Павлюк і досі мені робить зауваження: «Віталій, не треба бути надто правильним, сильно старатися, бо це тобі перешкоджає». Досі працюю над своїми страхами і намагаюся їх побороти.

– Розкажіть детальніше про каліку Біллі.

– Цей персонаж досить близький мені по духу, бо багато подій з його життя переплітаються з моїми. Як і я, він сирота, зростав без батьків. У нього так само інвалідність. У нас спільна мрія – зніматися у кіно. Це все мені допомагало у створенні образу, адже я мав грати майже самого себе. А ще – пропозиція режисера додати інші вади герою – ДЦП і недоліки у вимові – таким чином пластично мені було що грати: шукати ходу, дефекти у мовленні тощо. Історія мого героя закінчується, на жаль, трагічно. Він сам собі напророчив туберкульоз, якого не було. Довідка про хворобу мала сприяти тому, щоб Боббі взяв його до Америки. Але вигадана болячка стала реальністю.

– Ваші побоювання не справдилися – ви впоралися з роллю і вас взяли до театру. Яка робота стала наступною?

– Вистава «За двома зайцями» Михайла Старицького. Я

Віталій Пронько у виставі «**Vitalius**» за п'єсою Андруса Ківіряхка «Півник із букваря». Режисер Сергій Павлюк. Херсонський музично-драматичний театр ім. М. Куліша.

граю Жида, який у всіх завжди вимагає гроші. Сергій Миколайович Павлюк спеціально для мене придумав цю роль, за що я йому дуже вдячний. Із введенням мого персонажу, трохи змінився і сюжет цієї відомої історії. Мій герой разом з Голохвастовим добивається Проні. Жид закоханий у дівчину, а не в придане, яке за неї дають батьки. І коли у фіналі всі карти у намірах Голохвастова розкриті, Проня виходить заміж за Жида. (З усмішкою) Тож у нашій виставі хеппі енд.

– Чому після дитячого будинку ви вирішили вступати саме до Харківського технікуму?

– Я, звичайно, хотів вступати до якогось театрального вишу. Але, щоб отримати свідоцтво про повну середню освіту, треба було закінчити училище, технікум, коледж... Керівниця мого дитбудинку порадила Харківський технікум. Він мені багато чого дав: у мене відбулася соціалізація, я знайшов багато друзів, була можливість творчо розвиватися, влаштуваючи сценки, беручи участь у концертах, святах закладу, конкурсах читців. Далі планував вступати у мистецький вуз. У Київському університеті культури мені одразу відмовили. Сказали: «Юначе, ви на себе дивилися в дзеркало? Який з вас актор? Ви не підходите під жодні стандарти».

– Як доля спрямувала вас до Херсону?

– Мені зателефонував мій друг Віктор Булка і розповів, що у Херсоні є університет (ХДУ), в якому є факультет культури і мистецтв. Я вирішив спробувати. До того ж я знав, що на цьому факультеті є студентський театр, який очолює Лимаренко Лідія Іванівна, тож одразу після вступу записався до нього. Я грав у багатьох виставах і отримав чудову практику. А на четвертому курсі, мені зателефонував Олександр Андрійович Книга із пропозицією працювати в театрі.

Потім я познайомився з режисером Сергієм Павлюком, з яким вже п'ять років плідно працюю.

А ще мені пощастило попрацювати з литовським режисером Лінасом Зайкаускасом, який ставив «Лавину». Я граю у цій виставі Старійшину. Для Лінаса театр – це дуже просто, головне, він казав, запитувати себе «що роботи на сцені?» і тоді у тебе все вийде. У мого героя немає слів, але він постійно хворіє – чхає, кашляє, має нежить. А за сюжетом, у цьому місті не можна було голосно себе поводити, бо меш-

канці боялися що на них зійде лавина з гір. Тож кожного разу, коли я збирався чхнути, інші герої мені намагалися закрити рота. Режисер часто жартував: «Віталій – ви найкраще граєте! Вам треба вручити Оскар» (Сміється).

– А кого ви граєте у моновиставі «**Vitalius**»?

– Ця робота стала для мене ще одним викликом, а також чудовою можливістю творчого зросту: сам на сам попрацювати і більше почерпнути від режисера. Мій герой розумово відсталий чоловік: йому вже близько 40 років, та веде він себе як 10-річна дитина. Цією вадою користується його рідний дядько, який займається пограбуванням квартир. Мій герой є, умовно кажучи, його очима: виглядає у вікні сусідів, фіксує, коли хто йде на роботу і повертається. А дядько грабує їх і вбиває. Хлопець довгий час відчував себе на роздоріжжі: бути добрим чи таким, як каже дядько? У результаті, приймає позицію останнього, бо у нього нікого з родичів більше не залишилося.

– Хто вас надихає на творчість, на позитив?

– Моя донька Поліна. Їй скоро має виповнитися чотири роки. Саме вона тримає мене в тонусі, підбадьорює до праці, є моєю рушійною силою. Заради неї я живу і працюю зараз.

– Що б ви порадили людям, які мають вади чи якісь перепони до здійснення своєї мрії?

– Я завжди кажу, що проблема таких людей, які сумніваються у собі, своїх силах, – це їхні переконання, що вони не здатні чи не можуть чогось досягнути. Або, що їм щось чи хтось заважає. Чимало людей з інвалідністю вважають, що вони нікому не потрібні, що до них погано ставляться, не поважають, бояться і стороняться. Це – хибна думка! Так, у радянські часи щось схоже було. Але час минув...

Проблема таких людей, що вони самі себе зачинають у власних квартирах, не виходять, а потім жаліються, що їх не розуміють. Як вас будуть розуміти, якщо вас немає, якщо вас ніхто не бачить?.. У таких людей немає мети, немає мрій! Я з цим часто стикався. До мене інколи підходять люди з вадами за порадою: що далі робити? А я питаю: а що вам подобається, яка у вас мета, які конкретні кроки ви зробили до здійснення ваших бажань? Більшість відповідає: я не знаю... а що я можу... мене нікуди не беруть... Люди самі себе вважають безнадійними. Треба перестати так думати і почати жити для себе, проявляти себе! Тоді все зміниться.

У дитинстві мої вихователі твердо переконували, що з мене ніколи не вийде актор, що мені треба йти на бібліотекаря, журналіста. Що з мене усі будуть сміятися... (Рішуче) Якби я тоді повірив їм і перестав вірити у свою мрію, то зараз би точно не був щасливим. А я з дитинства не звик ховатися! Так, у мене є фізичні проблеми, але вони не заважають нікому з перехожих. Тому я хочу поради усім перестати себе жаліти! Бо ця жалість нас розслабляє, переконує у тому, що всі навколо нам щось винні. Треба не боятися мріяти, вірити у свої сили. Ваше життя залежить тільки від вас і ваших дій. Ніколи не треба звинувачувати когось у власних проблемах. Бо проблеми – це ваші неправильні думки, не правильно зроблені кроки. Працювати треба багато і докладати максимум зусиль. Ніщо в цьому житті не дається просто так.

Вересень 2021